

Zemědělské střípky

Praha, červen 2020

ÚVODNÍ SLOVO

Poslanecká sněmovna v těchto dnech projednává novou zákona na ochranu zvířat. Problematika se dotýká také našich členů, varianty jsme mnohokrát projednávali s Českomoravskou drůbežářskou unií a chovateli, z nichž mnozí jsou našimi členy. Jsem přesvědčen, že současná úroveň diskuse o zákazu klecových není spravedlivá vůči chovatelům nosnic. Společnost od zemědělců dlouhodobě požadovala a mimochodem významná část stále požaduje, aby produkovali co nejlevnější a zdravotně co nejbezpečnější vejce. A zemědělci toto zadání plní. Výsledkem dlouhodobých výzkumů odborníků při zohlednění těchto požadavků trhu byly klecové chovy. Následně přibyl ale ještě další požadavek, a to na lepší životní podmínky nosnic tzv. welfare. Proto několik let na evropské úrovni probíhala složitá jednání mezi zemědělci, politiky, ochránci zvířat a výzkumem o změnách v chovech. Výsledkem těchto složitých jednání byly tzv. obohacené klece, které nosnicím poskytují větší komfort: k dispozici mají hnízdo, bidýlko, podklad s materiálem k popelení a na obrušování drápů. Na základě této dohody došlo k celoevropskému zákazu neobohacených klecí od roku 2012 a je třeba konstatovat, že čeští chovatelé nosnic tuto dohodu přijali a naplnili.

Jaký bude dopad případného zákazu? Podle našeho průzkumu dopadne případný zákaz obohacených klecí především na menší a střední chovatele. Ti nejsou schopni dlouhodobě realizovat vejce se ziskem, protože cena je dlouhodobě velmi nízká a nepokrývá výrobní náklady. To je mimochodem důvod, proč zemědělci nesplátili ani investice z roku 2012 a je proto nefér od nich požadovat nové investice. Přesto je v současnosti u nás cca 30 % vajec produkováno v neklecových technologiích a přesto, že část především velkých chovatelů investice již realizovala, v ceně, za kterou vejce zemědělci prodávají se to nijak neprojevílo.

Naše organizace se věnuje nejen této problematice dlouhodobě a svá stanoviska zaujímá na základě odborných faktů. Dle mnoha tuzemských i zahraničních studií mají dnes používané technologie chovu drůbeže množství kladů, ale i záporů. Každá z nich je kompromisem s rovnocennými podmínkami pohody zvířat. Bráno tedy s ohledem na potřeby zvířat ne pod optikou lidského náhledu na pohodu. Znění naší výzvy poslancům si přečtěte zde.

Probíhají jednání o cenách mléka. Většina mlékáren avizuje, že s ohledem na vývoj na trhu by měla cena dále významně klesat a velmi často shodně mlékárny hovoří o poklesu na 8,20 Kč/l. Taková shoda ve mně budí podezření, že se některé mlékárny domluvili, jakkoliv samozřejmě nemám pro toto tvrzení žádný důkaz. Podstatné je, že se ale neshodují s jejich hodnocením vývoje trhu. Nezpochybňuji, že se poptávka po mléce významně proměnila a také vlivem koronavirové krize i poklesla. Nicméně z přehledu cen za duben, za které mlékárny prodávají svou produkci a které hlásí na SZIF není rozhodně vidět významný propad. Dokonce některé své produkty prodávali za ceny vyšší než v dubnu 2019. Jinými slovy, jakkoliv je zřejmé, že část mléka momentálně nemá uplatnění na trhu, musí se sušit a mlékárny tak v něm mají uložené peníze, které nemohou používat, ostatní produkty se v dubnu prodávali za ceny „normální“. I přesto se cena mléka propadla o téměř 30 haléřů. Doufám, že se poptávka po mléce co nejdříve obnoví. Jakkoliv obhajují silný postoj vůči mlékárnám při jednání o ceně mléka na straně jedné, je třeba jim ale i pomoci na straně druhé. Pokud chceme, aby mlékárny v jednání s obchody nepřistoupili na propad ceny, musíme začít bojovat proti levným dovozům, která obchodníci nasazují do slev.

Další mediální bombou je zákon o potravinách. Přiznám se, že takovou míru demagogie při kritice poslaneckého návrhu jsem nečekal. Dokonce zazněl i takový názor, že by obchodníci a zpracovatelé mohli podle tohoto návrhu žalovat zemědělce, že jim nedodá surovinu. A to nepíšu o prázdných regálech a podpoře velkých potravinářských provozů. Zajímavé je, že všichni, včetně obchodníků a zpracovatelů, všech poslanců napříč politickým spektrem, se zaklínají tím, že je nutné mít na pultech více českých potravin. Když ale dojde na konkrétní kroky, dovídáme se, proč to není možné. S Karlem Havlíčkem Borovským se mi chce říci: „Kéž by nám Pán Bůh všeliké to vlastenčení z huby do rukou vraziti ráčil!“ V jiných zemích jde o automatickou praxi, fungující i bez zákonů. Například v podobě toho, že příslušný obchodní řetězec nabízí v konkrétních prodejnách regionální potraviny.
Martin Pýcha, předseda ZS ČR

Soběstačnost znamená svobodu

Před několika lety vznikla strategie ministerstva zemědělství, podle které měla Česká republika do roku 2030 získat potravinovou bezpečnost základních potravin. Byly stanoveny dílčí cíle, které se bohužel nedaří plnit. Zemědělský svaz ČR proto uspořádal sérii tiskových konferencí, které se věnovaly soběstačnosti a potravinové bezpečnosti.

„Je nám jasné, že nelze direktivně nařídit, že se budou prodávat jen české potraviny. Chceme ale od obchodníků jasné stanovisko a hlavně skutečnou podporu tuzemské výroby potravin,“ prohlásil předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha. Spolu s tím apeluje na české zákazníky, aby žádali české potraviny a neposílali své peníze do zahraničí. „Každá koruna utracená za české potraviny zůstane v České republice. Každou korunou za zahraniční potraviny podpoříte zahraničního zemědělce, zpracovatele a vlastně i obchodníka a z této koruny zůstane v Česku jen malá část v podobě daní. Záznam tiskové konference a tiskovou zprávu věnované vepřovému a drůbežímu masu a vejším najdete [zde](#). Záznam tiskové konference a tiskovou zprávu věnované mléku a hovězímu masu najdete [zde](#).

Proti zákazu klecových chovů

S vážnými obavami sledujeme současnou debatu o klecových chovech slepic, při které zaznívá řada zkreslených a zmanipulovaných informací a kdy jsou názory zaměňovány za fakta. Podobnou debatu jsme sledovali před několika lety, kdy se jednalo o zákazu chovu kožešinových zvířat, kdy zaznívaly podobné argumenty a podobně upravené důkazy. Ve světě pochází 90 % vajec z chovů s neobohacenými klecemi. O druhu vajec v obchodech a používaných při výrobě by ale měl rozhodovat spotřebitel, ne krátkozraké direktivní rozhodnutí. Záznam tiskové konference a tiskovou zprávu najdete [zde](#).

Stát musí přijmout díl odpovědnosti

Od našeho vstupu do Evropské unie platí tzv. nitrátová směrnice. Ochrana vod je veřejným zájmem. Podle legislativy, musí mít zemědělec nadstandardní skladovací kapacity na statková hnojiva, i když má ve vyznačených oblastech třeba jen jediné pole. Náklady na jímky a hnojiště jsou vysoké. MZe teď kalkuluje s tím, že do roku 2021 zemědělci zaplatí ze své kapsy za zajištění skladovacích kapacit (údržbu a obnovu stávajících skladů i dostavbu chybějících skladů s navýšenou kapacitou) až 752 milionů korun. Pokud se podmínky zpřísní (skladování hnoje) mohou se investiční náklady vyšplhat o dalších 1,79 mld. Kč. Bude vůbec nějaká pomoc státu při ochraně veřejného zájmu? Celá zpráva [zde](#).

Webinář Pacht zemědělské půdy

Zemědělský svaz ČR se dlouhodobě snaží, aby byl prodej zemědělské půdy právním rámcem regulován. Bohužel tyto snahy vycházejí naprázdno. Ochrana zemědělského půdního fondu je v České republice řešena nedostatečně. Jakousi úpravu máme v rovině veřejnoprávní, ale, na rozdíl od většiny civilizovaného světa, naprosto žádnou v rovině soukromoprávní. Souhrnnou zprávu najdete [zde](#), záznam webináře [zde](#).

Nové vydání Zemědělského zpravodaje

Nejdůležitější událostí minulých dnů je zveřejnění strategie Evropské unie Z farmy na vidličku. Evropská komise si klade ambiciózní cíle, jak dosáhnout ještě větší ochrany životního prostředí a zachránit naši planetu. Nic proti těmto názorům, ale připadá mi, že bychom se měli ocitnout v roli misionářů mezi kanibaly, kteří hlásali slovo boží, zatímco se pod jejich kotlí rozdělával oheň. Jistě. V mnoha ohledech bychom mohli životní prostředí zlepšit. Je pravdou, že některá data o stavu životního prostředí se zdají katastrofická. Faktem ale také je, že v tom zdaleka nejsme sami. A nejen z pohledu jednotlivých oborů, ale také z geografického hlediska. Celé zamyšlení, znění strategie Farm to Fork i řadu dalších informací si můžete přečíst [zde](#).

Odpuštění sociálního pojištění

Poslanecká sněmovna tento týden schválila prominutí plateb sociálního pojištění zaměstnavatelům do 50 zaměstnanců. Z pohledu zemědělství považujeme toto omezení počtem zaměstnanců za nevhod-

né, protože výrazně zvýhodňuje zemědělské podnikatele, kteří se věnují pouze klasické polní výrobě. Chov zvířat je spolu s produkcí specializovaných plodin náročný na lidskou práci a zvláště zemědělci s kombinovanou výrobou jsou tímto opatřením značně znevýhodněni.

Pohyb zemědělských strojů

Nadměrná vozidla, zejména kombajny, ale i některé jiné zemědělské stroje, se přesouvají v rámci různé doby sklizně v různých částech republiky (i zahraničí, zejm. Slovenska) na významné vzdálenosti. Podle stávající právní úpravy je na veřejných komunikacích – silnicích I. třídy, o které jde, pohyb zemědělského stroje, navíc s nadměrnou velikostí, zakázán s tím, že pohyb takového stroje je možný na komunikaci II. a III. třídy. Pro pohyb na komunikaci I. třídy je zapotřebí výjimka, v případě pohybu v rámci kraje je rozhodnutí na krajském úřadě, v případě pohybu mezi kraji na Ministerstvu dopravy ČR. Taková výjimka nebude vydána bez souhlasného stanoviska Policejního prezidia ČR, které se ovšem takovému rozhodnutí brání. Chápu vysvětlení, že komunikace I. třídy je určena pro osobní a kamionovou dopravu, vedle toho se však pohybem velkých strojů na užších komunikacích II. a III. třídy zvyšují rizika, jak pro komunikace samotné (poškození), tak pro samotnou bezpečnost provozu. Zemědělský svaz ČR se proto obrátil na ministerstva dopravy a zemědělství a na policejní prezidium s žádostí o vyřešení problému před začátkem letošních žní.

Aktivity Zemědělského svazu ČR můžete sledovat na [webových stránkách](#), stránkách [Facebook](#) a na [Instagramu](#).

Bližší informace: Ing. Vladimír Pícha, ZSČR, tel.: +420 603 532 136, mail: picha@zscr.cz